

Onderzoek naar zelfstandig wonen na verblijf in de maatschappelijke opvang of beschermd wonen in Utrecht

We hebben 69 mensen uit de nachtopvang, maatschappelijke opvang en voorzieningen voor beschermd wonen gevraagd naar hun ervaringen met het uitstromen naar een eigen woning. Binnen deze groep deelnemers hebben wij ook mensen gesproken die al eerder dakloos zijn geraakt na het krijgen van een eigen woning. Deelnemers vertelden ons over hun ervaringen met de voorbereiding op de verhuizing naar een eigen woning, hun wensen en zaken die ze lastig of spannend vinden. De persoonlijke verhalen en ervaringen die zijn gedeeld hebben geleid tot een aantal belangrijke voorwaarden voor het (weer) zelfstandig wonen. Deze zijn samengevat in deze fact-sheet.

Voorwaarden voor uitstroom

Duidelijkheid over het uitstroomtraject

Het uitstromen naar een eigen woning is voor veel deelnemers een spannende gebeurtenis. Er is daarom veel behoefte aan duidelijkheid over het traject. Dit betekent **heldere communicatie** over het moment van uitstroom en afspraken die worden gemaakt met de begeleiding. Ook is het voor deelnemers belangrijk dat er **voldoende tijd** is om zich mentaal en praktisch voor te bereiden op de uitstroom.

Mogelijkheid om later de hulpvraag te verduidelijken

Omdat er veel komt kijken bij een verhuizing is het vaak lastig om te bedenken welke hulp er straks nodig is. Lastigheden die misschien nu geen rol spelen kunnen op een later tijdstip wel aan de orde zijn. Het is daarom belangrijk om eerst even **rustig te wennen** aan de situatie, en daarna met begeleiding af te spreken om **flexibel** meer of minder hulp te krijgen.

Op tijd kennis maken met nieuwe begeleider

Veel deelnemers hebben in de voorziening waar ze verblijven een vaste begeleider (PB'er) waar ze een goede klik of **vertrouwensband** mee hebben. Ze geven aan dat wanneer een nieuw persoon de begeleiding overneemt, het belangrijk is dat ze **op tijd kennismaken** met de nieuwe hulpverlener. Hierdoor kunnen zij alvast aan hem/haar wennen. **Gelijkwaardig** en **informeel contact** is ook erg belangrijk.

Bereikbaarheid van hulpverleners

Bij het krijgen van minder begeleiding is het fijn wanneer ook oude vertrouwde hulpverleners nog bereikbaar zijn voor hulp. Ook **bereikbaarheid na kantoortijden** kan bijdragen aan een veilig gevoel, zoals ook de volgende deelnemer aangeeft:

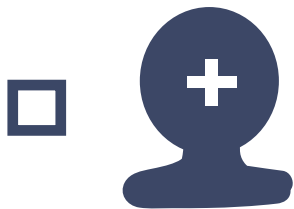
*'Ik vind het fijn als er iemand 24 uur bereikbaar is'
(Deelnemer woont zelfstandig in de wijk).*

Hulp bij financiën

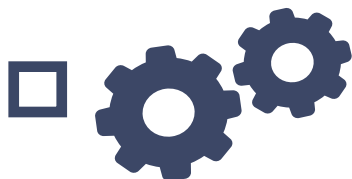
Veel deelnemers ontvangen ondersteuning bij hun financiën van een bewindvoerder of budgetbeheerder. Zij geven aan het belangrijk te vinden om **dezelfde ondersteuning** te behouden. Wanneer dit niet kan willen zij graag samen met de huidige ondersteuner zoeken naar een persoon die dit kan overnemen. Daarnaast is het belangrijk begeleiding te krijgen bij **het aanleren van nieuwe vaardigheden** en het opbouwen van **vertrouwen in het beheren van eigen financiën**.

Hulp bij psychische/psychiatrische problematiek

Ook voor de ondersteuning bij psychische/psychiatrische problematiek is het belangrijk dat **de hulpverlening hetzelfde blijft** wanneer iemand verhuist naar een eigen woning. Daarnaast is het fijn als deze hulp later ook **extra ingezet of afgebouwd** kan worden bij een veranderende situatie.

Samenwerking tussen hulpverleners

Vaak hebben de deelnemers te maken met meerdere hulpverleners of instanties zoals een persoonlijk begeleider, Werk en Inkomen vanuit de gemeente, verslavingszorg, ondersteuning van het FACT-team en het buurtteam. Hier worden veel verschillende afspraken mee gemaakt. Het is belangrijk dat deze **hulpverleners goed met elkaar samenwerken** en zij onderling ook contact hebben wanneer dit nodig is.

Passend (vrijwilligers) werk

Een groot deel van de deelnemers geeft aan dat daginvulling en (vrijwilligers) werk fijn is en helpt om een **ritme te krijgen of mensen te ontmoeten**. Door psychische of lichamelijke klachten lukt het vaak (nog) niet iedereen om een passende plek te vinden. Het is daarom belangrijk dat er **ondersteuning** aanwezig is die meekijkt naar de mogelijkheden in plaats van de belemmeringen. Een belangrijke voorwaarde is ook dat er vanuit de **werkgever begrip** is voor de situatie.

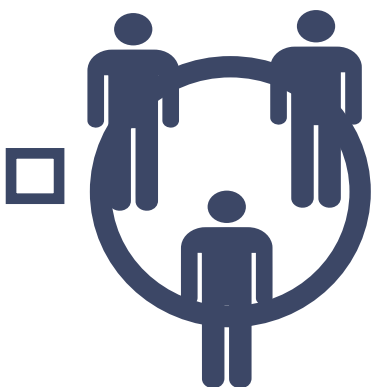
'Die dagbesteding, als ik hier niet had gezeten en als hier niet iemand mij echt een beetje aan mijn handje mee zou trekken en zeggen van: dit gaan we uitzoeken, dit gaan we doen, we gaan er samen naar toe, dan zou het gewoon niet gebeuren' (Deelnemer woont in een beschermde voorziening)

Hulp bij verslaving

In het geval van verslaving is een intensieve behandeling met **goede (ambulante) nazorg** een belangrijke voorwaarde voor uitstroom naar een eigen woning. Alleen een detox behandeling bleek bijvoorbeeld vaak niet voldoende om definitief te stoppen met het gebruik van middelen.

Rekening houden met het sociale netwerk

Er werd aangegeven dat het belangrijk is om rekening te houden met de sociale omgeving. Voor sommige deelnemers is het bijvoorbeeld belangrijk om **dichtbij hun sociale netwerk** te gaan wonen. Hier kunnen zij makkelijk contacten onderhouden en steun ontvangen. Anderen vertelden juist dat er plekken zijn met veel (oude) **'risicovolle contacten'**, waar het niet fijn of risicovol is om te wonen.

'Ik heb gezegd (...) absoluut niet in die en die wijk, want daar zitten al die dealers. Daar wil ik gewoon absoluut niet mee geconfronteerd worden' (Deelnemer verblijft momenteel in de MO 24- uurszorg).

Om contact te onderhouden met het bestaande netwerk is de toegang tot **sociale voorzieningen** belangrijk. Om niet te vereenzamen, blijkt het voor een aantal deelnemers belangrijk te zijn dat zij bijvoorbeeld nog op bezoek kunnen gaan bij de **bekende voorziening** waar ze voor langere tijd verbleven.

Vanuit het project 'voorkomen terugval' willen wij alle deelnemers hartelijk bedanken voor hun bijdrage aan het onderzoek. Ondertussen zijn we bezig met de tweede ronde interviews waarin we dezelfde deelnemers volgen in het traject.

Voor meer informatie mail: n.f.boesveldt@uva.nl

www.onderzoekmobw.socsci.uva.nl